

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 лепта.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 лепта.

Шпанска криза

— Њени узроци и последице —

Један од врло значајних политичких проблема, који су на дневном реду јесте и криза у Шпанији, која је узела веома велике размере и угрозила је битне интересе земље. Од самог почетка рата у Шпанији је почела да се развија јака политичка борба односно држања према европском рату. Велики светски догађаји дотакли су се битно и шпанских интереса. Али Шпанија је ипак успевала да одржи своју неутралност, све до данас. Томе је један од главних узрока био обилат подземни рад немачких агената, који су и овде организовали пропаганду и шпијунску најширих размера. Међутим, ова фатална пропаганда постала је врло опасна по шпанске интересе и изазвала је оправдано огорчење извесних политичких група. С друге стране торпедовање шпанских бродова раздражило је народ до крајње мере против Немачке. Провала између странака, присталица интервенције уз Споразум и приврженика неутралности постајала је све већа, а политичка борба све акутнија. Шпанија је од увек била земља политичких крајности. Реакционари с једне стране, а републиканци и социјалисте с друге чине две велике народне снаге. Да би се ови супротни елементи држали у шаху, круна се наслања на цркву, која у Шпанији игра врло важну улогу, на војску и на политичку мађину, либерале и конзервативце.

Ниједан кабинет није могао измирити конфликт политичких група. Од пада владе графа Романонеса, који је у приласку Споразуму гледао спасење шпанских интереса, т. ј. од пре 2 месеца криза је узимала све већи обим. Кабинет вође либерала г. Гарсиа Пистре морао је капитулисати у брзо и уступити власт кабинету умереног вође конзервативца г. Датоа. Али тада, почетком овога месеца криза је достигла врхунац. Црква, која је потпала под германофилски утицај, умешала се још дубље у политику. Назад је се пред општом

кризом и војска ангажовала директно, и Шпанија, у којој политичка борба траје већ три четвртине столећа, нашла се пред правом анархијом. У Каталонији је избила права побуна и генерал Марена испослат је да уреди тамошње прилике. Положај Алфонса XIII постао је изванредно тежак.

Напори кабинета г. Датоа, да утиша кризу још увек су без резултата. Сазив конгреса одлаже се с обзиром на тешку ситуацију у земљи. Очеvidно је, да је Шпанија у једном великом политичком врећу, које наноси огромне штете снази и престижу Шпаније. С једне стране пружа се веома zgodна прилика, да се интервенцијом добију велике концесије у Латинској Америци и у светској трговини, а с друге стране истиче се слабост, да се то искористи. У овоме контрасту леже поглавито узроци тешке унутрашње кризе у Шпанији. Моменат пак постаје све критичнији. За Шпанију се као једини излаз из ситуације намеће, да што пре рашчисти унутрашња питања и да пође путем, који води обезбеђењу њених виталних интереса.

Ситуација у Турској

Оскудица у сваком погледу

Атина, 22. јуна

Према једној званичној депеши из Самоса нове грчке избеглице из Мале Азије причају да је абдикација краља Константина произвела јако узбуђење код Турака а подигло морал код Грка. Енвер паша је посетио ту скоро Смирну. Он је сазвао на један скуп грађане Грке, и рекао је да ће сви Грци до 65 година бити позвани под заставу. Затим је сатри дивизије из вилјета Смирне отпутовао за Месопотамију. Револуција Арапа и Курда који су се побунили пре неког времена, погоршава се. Њихови су шефови ухапшени. Одреди Курда и Арапа које је гурско немачка војска заробила, склоњени су далеко од тих места. Нагли одлазак Енвер паше

за Месопотамију доводи се у везу са тим побунама. Мобилисане су све класе жандармерије ради попуњавања огромних празнина у војсци која је страдала од епидемија. Од седме кавкаске дивизије остало је само 400 људи.

Турци су почели да примењују немачки метод премештајући трупе с једног на други фронт.

Хоће, познате са својим непријатељским држањем према Младо Турцима, мобилисани су.

Аустр. шпијунски у „Црној Руци“

(Из стенографских бележака у Војном Суду за Официре) Испитивање пуковника Драг. Димитријевића

(6)

Председник П. Мишић: Добро, ви нисте могли остати сами а да се не јазите своје старешини. Кажите нам сада: зашто је Малобабић чим је дошао из Земуна у Београд, отишао за Лозницу и тиме објавио линију: Београд - Шабач - Лозница и по чијем наређењу.

Оптужени пуковник Димитријевић: Ја сам га послао тамо.

Председник П. Мишић: У ком циљу?

Оптужени пуковник Димитријевић: . . . да са граничним официрима, јер онда још није био стављен ултиматум, али сам је видео да се нешто у том смислу спрема, дакле, да са граничним официрима, које смо и ја и он извели у своје одговору, утврди за сваки случај па и за најтежи, на који би се начин он могао понова вратити у Аустро Угарску. Због тога је и отишао тамо.

Председник П. Мишић: Да ли је овај одлазак Малобабићев из Београда у Лозницу одлучен од ваше страве по вашој сопственој иницијативи или по предлогу Малобабићевом?

Оптужени пуковник Димитријевић: Ја се сада не могу да сетим детаља: да ли смо то споразумно утврдили и одлучили, али је врло лако да сам и ја сам упутио Малобабића због тога што сам видео, да је дошао без икаквих исправа, како ми је и сам казано да је дошао, и морао сам рачунати да се једино може вратити у Аустро Угарску на тајни начин, кршом.

Председник П. Мишић: Ви сте пред судом изјавили, да сте имали намеру, да после објаве рата Малобабића вратите на траг у Аустрију ради позереничке службе на линији Митровица Лозница, па сте га зато и упутили тамо да види и упозна се боље са приликама.

Оптужени пуковник Димитријевић: Он је позњавао прилике, него је имао само да види како ствар стоји сада.

Председник П. Мишић: Добро, да се још боље упозна.—Објас-

ните суду, да ли је ова одлука ваша папа по сопственој иницијативи или по његовом предлогу.

Оптужени пуковник Димитријевић: Ја сам Малобабића и позвао у Београд . . . .

Председник П. Мишић: Вас сте имали да га пребаците на ту линију и, кажите сада, да ли је то био баш његов предлог.

Оптужени пуковник Димитријевић: Не, не, ја сам Малобабића и позвао баш у Београд, да му дам упутства за евентуални рад ако би Аустрија објавила мобилизацију и рат нама. Зато сам га мало раније и позвао, кад сам видео да ствар не иде глатко, да дође да би имао времена да се још пре мобилизације и рата врати. Према томе, моја је његова сопствена одлука да се врати.

Председник П. Мишић: Добро, ваша је одлука да се врати; али ми вас питамо, да ли је ваша одлука, да он баш пређе на линију Лозница Митровица.

Оптужени пуковник Димитријевић: Моје је решење да се он врати пре објаве рата.

Председник П. Мишић: Добро, али ми кад смо вас питали где сте размислили да га пребаците ви сте казали на линији Митровица-Лозница. Сада вас ми питамо: зашто је на тој линији он требао да пређе, Ми вас питамо, да ли вам је он предложио ту ад пређе.

Оптужени пуковник Димитријевић: Да ли је предлог, да се врати у Аустрију на линији Митровица-Лозница по прелазима коју су ту и раније постојали и којима се Малобабић већ служио . . . .

Председник П. Мишић: То сад кажите, да ли је то ваш предлог или је његов предлог да се баш на ту линију врати.

Оптужени пуковник Димитријевић: . . . био прво од њега изнет или сам га ја сам одлучио, ја се сад не могу тачно да сетим; али за мене то није била никаква нарочито карактеристична ствар, јер се Малобабић и раније служио тим

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНИ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 драхме, тромесечно 9 драме, годишње 36 драхме

ОГЛАСИ СЕ ПРИМАЈУ ПО ПОГОДБИ

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва

улица Колумбе 33 Солун.

начином на том делу границе, познавао је све тамошње одношаје и, што је најглавије, са оне стране границе имао је поуздане људе. Не могу дакле да се сетим тога; то за мене није била важна ствар.

Ја сам осетио, да не може да се врати редовним путем и казано сам му зато да осигура себи повратак.

Председник П. Мишић: Да ли се можете сетити, који су вас разлози руководили да изберете линију Митровица Лозница, на којој се Малобабић имао натраг да пребаци у Аустро Угарску а после објаве рата Србији од Аустро Угарске.

Оптужени пуковник Димитријевић: Немојте да узимате, г. пуковниче, да је то моје решење за случај објаве рата. То је све требало да буде пре, али кад је он дошао, пала је мобилизација и рат. То је нас изненадило све.

Председник П. Мишић: Добро, тако и покажите.

Оптужени пуковник Димитријевић: Ја ћу сад да кажем, да то није било за тај случај, него да сам ја њега раније био позвао.

Председник П. Мишић: Добро, тако и објасните.

Оптужени пуковник Димитријевић: (диктује) Малобабића сам позвао пре но што је и било помеза о ултиматум и он је тако и стигао у Београд. Ја сам њега послао тамо на Дрину, да он види за свој прелаз и у опште проконтролише могућност и за најтеже случаје прелаза, то јест за случај мобилизације и рата, да ли ће моћи да се пребаци и да ли ће моћи функционисати за време рата. Ултиматум је пао у времену кад је Малобабић . . . .

Председник П. Мишић: Шта је с тим изненађењем промене?

Оптужени пуковник Димитријевић: Ја сам њега позвао раније.

Председник П. Мишић: Кад раније?

Оптужени пуковник Димитријевић: Пред рат. Људи су сви били далеко од тога да ће у опште бити рата.

Председник П. Мишић: Нашта, издистрирајте то.

Оптужени пуковник Димитријевић: . . . . Ја сам имао извештаје, који су најговештавали да идемо ка рату и зато сам га и позвао, да му издам наређење шта да ради ако дође до мобилизације и рата.

(Наставиће се)

«Велика Србија» прима огласе по умереној цени.

САРАЈ У АТИНИ

— Дочек команданта Источне војске —

Атина, 22. јуна

Долазак генерала Сараја био је заказан за 10 часова. Станица је била искићена заставама. У нарочито удешеном салону чекали су г. г. Жонар и Венизелос. На станици су били окупљени генерали, министри и други великодостојници. Воз је стигао у одређени час. После уобичајених поздравља, генерала је поздравео др. Зервос на грчком језику. Г. Венизелос објаснио је генералу, да се у говору истичу услуге, које је Француска учинила Грчкој и изражава радост, што је командант Источне војске у грчкој престоници.

Маса свега акламовала је генерала, трупе су поздравиле спуштањем оружја. Генерал се у пратњи г. г. Жонара и Венизелоса одвезао у хотел „Велику Британију“ где је примио званична лица и стране мисије. Г. Жонар је приредио доручак за 15 лица, а г. Венизелос је дао доручак за 40 лица, у част г. Жонара и генерала Сараја, у „Великој Британији“. (Радио).

Руски заробљеник код нас

Пре неки дан пребегао је на нашем фронту један руски војник а немачки заробљеник.

Као рањени војник једног стрељачког пука заробљен је, вели, код Варшаве 1914. године од стране Немаца. Прво се лечио у болници Изухле, па је онда упућен у Аустро-Угарску, где је радио на железницама девет месеци. Одатле упућен у Београд, где је провео недељу дана, па онда у Ћићевац, где је са стотинак Руса радио на станици. Одатле упућен у Ниш, где је чистио улице и провео четири месеца. Ту се због рђаве исхране и угњетавања од стране Бугара и Немаца решио на

бегство. На станици украде једну пушку и џепове напуни метцима, па уђе у један воз пре немачких војника, који су ишли са одсуства на положаје код Црне Реке. Били су млади а било их је и од 17, 18 и 19 година, представивши им се као бугарски војник који такође иде на македонски фронт. Од Демир Капије сељаци му покажу пут за положаје, где се по Кожуху криво три дана док по артиљерским врнима није разабрао где су наши положаји и онда се прикраде и нађе на војнике једног нашег пука.

Пошто се утврдило ко је и шта је, био је братски дочекан и угошћен од својих српских другова, којима је причао своја страдања и оно што је у Србији видео.

Бугари су све Србе заробљенике упутили у Бугарску, а после побуне у округу нишком интернирали су и много грађанског свега оба пола. За неке је слушао да су отпратени чак у Малу Азију, а говори се да је бугарска војска угушујући побуну починила много зверстава. У близини Ниша видео је три села сагорена, а порушен је, вели, и један део Ниша због тога, што су побуњеници у два маха рушили нишки мост преко Нишаве.

У путу од Београда до Ниша видео је на станицама да раде Срба грађани старијих година под тешким околностима.

Са заробљеницима се поступа рђаво. Док су били у Аустрији добијали су један хлеб дневно на пет људи и коњско месо. У Србији су им жене и деца, кад су дознали да су Руси, давали хлеба и ракије, жалећи се да им је врло тешко и рђаво.

Немци су давали заробљеницима неки чорбуљак без меса, а у вече кафу кувану у зрну без шећера. У Нишу је доста руса заробљеника умрло од малксалости услед недовољне хране. Са заробљеницима се поступа врло грубо.

У Нишу нема хлеба. Продаје се по 7 до 8 лева кнло, а становништво кришом купује брашно од околног сеоског становништва.

Стоку је ретко по њивама виђао, јер ју је непријатељ покупио.

Бугари су раније говорили, вели, да ће Руси

закључити услед револуције мир са Немачком, а сада и њихове новине пишу да ће Руси напасти Немце.

По изјављеној жељи упућен је овдашњим руским трупама да се поново бори противу мрског и заједничког угњетача.

Са ратних фронтова

Са солунског фронта

— Француски коминике —

Солун, 22. јуна

После живе артиљерске припреме непријатељ је претпрошле ноћи извршио напад са два јака одељења на италијанске положаје. Напад је победоносно одбијен. Јуче, обострана артиљерска активност.

Француски коминике

Париз, 22. јуна

Прексинав Немци су извршили напад, који је трајао целу ноћ, на све француске положаје на сектору северно од Жуйа. Најачији напад био је од мајора Фроделоа, западно од Јужно од Сервија. Немци су одбијени претрпавши тешке губитке. Нарочито на сектору Сервија и на платоу Калифорни непријатељске колоне су са свим уништене француском катром. Потврђује се да су немачки напади од претпрошле ноћи који су се развијали на фронту од 17 километара коштали Немце огромних жртава не постигнувши никаквог успеха. Немци нису поновили нападе. На против у једној локалној операцији источно од Сервија Французи су заузели један изтакнут јеро утврђени немачки положај. На левој обали Мезе одбијен су три немачка напада.

Билгески коминике

Лондон, 21. јуна

Осим узајамне артиљеријске акције ничега значајног нема на фронту.

Једна немачка ескадрила од 12 до 14 веројатних бацања је бомбе на Харвич. Погинуло је 8 рањено 12 лица. Материјалне штете није било. Ескадрила је нагнана у бегство нашом артиљеријом и веројатно. Наши

аероплани бацали су више това експлозива на Бриц и депсе муниције у Лихтервелду и постигли добре резултате.

Амерички транспорти за време прелаза океана били су више пута нападнути од сумарена. Потопљена су два, можда и више сумарена, док ни један транспортни брод није ни оштећен. Амерички детројери први пут су употребили бомбе за експлозије код водова.

Доцније. — Јуче изјутра непријатељ је напао без успеха јужно од Лана. Ист. од Лоса заробили смо 4 немачка рањеника. Артиљерија је била активна северно од Скарпе и близу Ипра и Месине.

У току авијатичке борбе оборена су 3 немачка апарата, 5 принуђено да се спусте оштећени. 1 наш апарат није се вратио. Вицеадмирал Довер јавља, да је наша ескадрила Денкерка напала непријатељске апарате, који су се враћали после бомбардовања Харвича. Оборена су 2 немачка апарата у пламену, 1 оштећен. Оборено је и више других апарата, али се резултат још не зна. Сви наши апарати вратили су се нештоштени.

Румунски коминике

Јаш, 22. јуна

На запад границе Молдавије и у пределу између долина Ојтуза и Сусате активност патрола и артиљерије. На сектору Путне непријатељ је бомбардовао предео Тојфести, Петрескани. На Серету руска артиљерија бомбардовала је непријатељске ровове у Максавезу. На Дунаву руске батерије тукле су непријатељске батерије код Тудче.

Италијански коминике

Рим, 22. јуна

Једно непријатељско одељење успело је да продре у један наш

изтакнут положај јужно од Кастањевине (Крас), али је одмах одбијено и оставило је у нашим рукама 12 заробљеника, од којих је један официр. У току јучерашњег дана на целом фронту активност патрола и артиљерије. На Красу непријатељ је покушао напад на коту 363, али је одмах одбијен.

Руска победа

Милта, 22. јуна

Данашњи руски коминике јавља, да је у борбама од 18 и 19. јуна заробљено 300 официра, 18 000 војника, а заплениено 29 топова и 33 миотраљеза.

Ситуација у Грчкој

Коментари француске штампе

Париз, 22. јуна.

Коментаришући ситуацију у Грчкој листови сматрају да је ова, благодарно г. Венизелосу срећно завршена. Г. Венизелос је господар ситуације и становништво га је примило са великим одушевљењем. Легални народни представници који су изабрани у јулу 1915 г. састаће се брзо и одређиће дефинитивно држање Грчке.

Листови посвећују поздраве чланке прелорођеној Грчкој и сматрају као врло значајан факат што је г. Венизелос узео портфељ министарства војног јер он зна да је реорганизација војске једна од најглавнијих његових дужности. Овај стичу да тај портфељ није добио генерал Давглас из разлога што он жели да површава много активније војне послове него што је рад у министарству војном.

„Поси Паризајен“ јавља да је постигнуто потпуно измирење између атинских официра и оних из Народне Одбране.

„Матен“ каже: „Грчка може постати сила којој ће се одавати поштовање и бити способна за развитац на Истоку под условом ако се она наслони на силе Средоземног мора и ако се изјасни противу својих основних непријатеља: Турака и Бугара. Краљ, под упливом увиђавности г. Венизелоса, видеће да будућност Јединства захтева да он тражи своја традиционална права од народа који су покушали да потчине Грчку.“

ФЕЛТОН

Бог и Српске Виле*)

Закукала вила са Азале,
Закукала са дивна Ловћена,
Закукала са Шара планине,
Закукала са Прилепа града,
Закукала кукај им се мора
Кад видише, шта се све уради,
Од Србије и српскога рода!
Од најбољег на свету народа!
У кукави Бога призиваше,
Па му овда 'ако говораше:
»Боже мили чудне силе твоје,

Шта уради од Србије своје
Од Србије и од српског рода
Од најбољег на свету народа!
Шта је теби Српство било криво,
Те му Боже, ти поломи крило
Хоће л' једном овом краја бити,
Хоћемо ли слободу добити?»
»Не кукајте, кукави не вреди,
Кукњавом се ништа не привреди,
Све што с' ради, то је моја воља.
Да се реши судба Србинова!

Сећате л' се, шта је овда било,
Кад сам судбу сваком додељиво?
Кад сам хтео да измирим људе,
Да престану, да се туку, суде,
Да учиним што учинит могу,
Да рширим међу њима слогу,
Да дам сваком, коме што год
треба

Да не зову ово више с неба
Да дам и ја себи мало мира,
Да ме нико од њих виш' не дера
Да покајем сву своју грехоту,
И да спрем са себе срамоту,
Што сам соби брзгу натоварих
Пре времена, што јавеш остари!
Сви народи беху упутели
По двојицу својих изабраника,
Ал' Срби су паметијаји били,
Осморицу мени упутили.

Свакога сам редом, ја призиво,
Свакога сам лепо запиткиво
Да ми кажу, шта ми народ жеља
Па и ово, шта би они хтели.
Да с' не љуте никада на мене!
Сви народи дођоше код мене,
Исказаше лепо своје жеље,
И ја сам им све дао по жељи,
И са тиме дође терет мени,
Ал' од Срба, најде ни једнога
И да не бих дуго на њих чекао,
Михаилу свеме вако рекох:
»Срба доле у вешу Србију

Те ти види, шта је тамо било,
Ваљда нису и сад пели вино!
Михаило кад се повратио,
Олако је мени говорио:
»Кад сам доле сишо у низину,
И кад дођох у њину близину,
Зачух ларму, вику, неку вреву,
Као врапци, надали су цеву.
А кад ближе стигох њима тамо
Чух да вичу: „Хијде да гласамо!“
Приђем њима, позовем двојицу,
И кажем им твоју позивницу,
А они ми вако одговоре:
»Сад морамо прво да гласамо.“
Добро Мако, седи па с' одмори,
Такви су то, већи договори,
Четир пута, ја сам их дозиво
Четир пута, ја сам их призиво,
Нек прекину празне договоре,
Нека дођу овде мени горе,
Да учиним свакоме по вољи,
Па век буду у будуће бољи,
И да мене на миру оставе,
Да свршам и друге послове.

Сваки аћ'о, кога сам послао,
Одговор ми њихов вакав дао:
»Причекајте врло мило само,
Јер хоћемо да се нагласамо.“
Напоследку пошљем Илију,
Те да види, да ли се не бију,
И нек чини све што је у мојој,
Нек их зовне макар и по ноћи
Да једаред и са њима свршам,
Те да сутра обећавао делим!
Кад се Ика био повратио,
Олако је мени говорио:
»Ја сам био очима видео,
Страшне ствари, што досад не
видох,
Дрхтао сам к'о из неке страве
Кад сам видио полузане главе
Крв им лила па се усирила,
Гледају се тужно и жалосно,
И презриво, па још и пакосно,
И да би крв могли да избришу
Пустно сам једну јаку кишу,
Нек се сперу, и нек се разлиде,
Па нек иде, куда који знаде.“

*) Један наш пријатељ са фронта послао нам је ову песму, за коју вели да је написао један гешак — борац из Шумијске дивизије, прост сељак, али и по природи интелектуал. Радо је пуштамо због њене родољубиве тенденције и здравог народног и војачког морала.

РУСКА ОФАНЗИВА

Извештај дописника Хавасова агенције

Париз, 22. јуна

Дописник Хавасова агенције у руском генерал-штабу телеграфише:

Руске су армије предузеле 17. јуна врло јаку офанзиву на фронту у Галицији на простору више од 50 километара од Стокхода до Станислава.

Тешка је артиљерија стално дејствовала 12 часова. Немци, изненађени, били су приморани да беже, остављајући Русима више од 10.000 заробљеника и огроман ратни материјал. Борба траје већ два дана и нападачи су задобили врло важне успехе.

Заробљеници стално придолазе у наше линије. Њихов број већ прелази 19 хиљада људи.

Конференција у Модани

— Шта пише „Манчестер Гардијан“ —

Лондон, 22. јуна

„Манчестер Гардијан“ говори о конференцији у Модани пише:

„У моменту када наши савезници Руси нападају на целом фронту, држи се нова конференција у Модани. На конференцији ће се донети врло важне одлуке јер је доказано да је дошао моменат да се непријатељима зада одлучан удар.“

На свима фронтима, једновремено предузете се напади који ће решити крај рата. Савезници су сви потпуно сложни у својим одлукама. Руси се већ налазе на делу и њихове ће армије задати непријатељу страховит удар.“

У Русији

—

Петроград, 22 — Жена бившег министра Шгирмера молила је да се њен муж пусти у слободу дајући за то кауцију. Влада је пристала да се он пренесе у једну од болница али је гђа Шгирмер изјавила да ни једна болница није хтела да при-

Хвала Ико, на твојој смеој,
Што сачува један део ноћи,
Уморан сам и боли ме глава,
Време ј' Ико хајде да се спава!
Его тако, било је на збору,
Не тужите на судбину своју
Крав ја нисам са своје неправде
Веће Срба, због неслоге своје!
Зар не знате шта је даље било
Шта је било, шта се догодило,
Сећате ли се, кад сте ме молиле,
За доброту и милосту моју:
Да све Србе скупа ујединим,
У државу једну обједињим,
Да прекинем једном њине слање,
Да преживе, ко што други слање
Да помогам, ако вајде има,
Да излијем своју милост њима,
Тад сте мене много преклињале,
Преклињаше, и кроз плач
молиле,
И ја сам се молби одазвао
И вајдела њима сам послао!
Рекло сам с' ј' тако да,

ми њеног мужа.

Петроград, 22. — Г. Рот и генерал Скот из америчке мисије, у присуству г. Керенског, држали су, у главном штабу, конференцију са генералисимом Брусиловом. Г. Скот посетиће руски фронт.

Петроград 22. — Министарство унутрашњих дела поднело је на потврду Провизорној влади нови законски пројекат о слободи вероисповести. Прелаз у другу веру мора се вршити непосредном изјавом дотичног свештенику или верским друштвима. За малолетне до десет

година веру бирају родитељи

Петроград, 22. — Свјетски скуп козака и даље претреса питање о рату у истом енергичном, патриотском духу.

Говорници свију козаčkih округа, категорички и једнодушно изјашњају се за офанзиву, осуђујући строге манифестације у корист мира, које су приредиле неке политичке странке а нарочито Л. њанци.

»Русија може да победи и козаци хоће да победо«. — Ово је главна мисао која одушевљава све и која чини велики утисак на скуп.

Дневне вести

Помен.

24. јуна 7. јула текуће године, у 9 часова пре подне, Официри Српске Допунске Команде у Микри извођиће помен и свечано откривање споменика у Зејтинчићком гробљу, на гробу племените Енглескиње, велике добротворке Српског Народа: Покојне

Катарине Марије Харлеј

као један мали видни знак своје велике и трајне захвалности за њено херојско пожртвовање у служби за добро Српског Народа, положивши на томе послу и свој живот, као жртва обесних варвара Бугара.

О овоме извештавају се сви пријатељи и поштоваоци покојнице, како би присуствовали овом чину.

Србија и Грчка

Г. Пашин упутио је частитку г. Венизелосу приликом његова повратка на владу. Г. Пашин поздравља у г. Венизелосу брата и војничким документима. Молим онога који вађе, да повец задржи као награду а документа преда власнику.

Бока Ожаровић, добровољци српско рековалдесцентно одељење 8 дивизион 7 шатор Микра.

Помен.

Пешад. пуковник Милан Мих. Петровић, са браћом Андром и Бором, извештава да ће одржати четрдесето дневни помен 24. тек. мес., у суботу, у 9 и по ч. пре подне, у орд. српској цркви

Јави на горе означену његову адресу.
Илија је био у VII пуку II позива код мајора Дукића а Тадија се евакуисао на Призрена, где је био у погриничкој чети.

— Свише се —

САОПШТЕЊА

Моли се ко шта буде знао о Малораду Петровићу, среском начелнику у Рачи крагујевачкој да јави канцеларији Владних Комесара.

Бр. 2459, — 21 VI 1917.

Др. Драгутин С. Којић, се кретар Мин. Спољних Послова (Крф), тражи Илију и Тадију браћу Степановиће из Драче у срезу гужавског округа крагујевачког и моли свакога ко би зна шта о њима знао, да му

Ревизија процеса.

Из Атине јављају, да је влада решила да ревидира све кривичне процесе односно догађаја од 18 новембра.

Ограничење власти.

Према вестима из Атине, влада је решила да ограничи власт генералштаба, који ће у будуће зависити од министарства војног.

Уништена стругара.

Из Амстердама телеграфишу да је велика стругара Трестенланд у Егеју потпуно уништена.

Помрачење месеца.

Јуче у десет и по часова по подне било је тотално помрачење месеца. А како је било потпуно ведро, то се је озрачка природна појава могла посматрати са пуно уживања.

Изгубљен новчаник.

Између официрског дела и српског рековалдесцентног логора изгубљен је један новчаник пре два дана са 35 драхми и војничким документима. Молим онога који вађе, да повец задржи као награду а документа преда власнику.

Бока Ожаровић, добровољци српско рековалдесцентно одељење 8 дивизион 7 шатор Микра.

Помен.

Пешад. пуковник Милан Мих. Петровић, са браћом Андром и Бором, извештава да ће одржати четрдесето дневни помен 24. тек. мес., у суботу, у 9 и по ч. пре подне, у орд. српској цркви

Јави на горе означену његову адресу.

Илија је био у VII пуку II позива код мајора Дукића а Тадија се евакуисао на Призрена, где је био у погриничкој чети.

— Свише се —

Моли се ко шта буде знао о Малораду Петровићу, среском начелнику у Рачи крагујевачкој да јави канцеларији Владних Комесара.

Бр. 2459, — 21 VI 1917.

Др. Драгутин С. Којић, се кретар Мин. Спољних Послова (Крф), тражи Илију и Тадију браћу Степановиће из Драче у срезу гужавског округа крагујевачког и моли свакога ко би зна шта о њима знао, да му

св, Саве, — својим најмилијим и никад непрежљивим, супрузи Анки и децици Маруши и Драгану, чије млађане животе обесви морски гусари уништили. Моја сроднике, пријатеље и познанике да присуствују овом тужном помену.

Из позоришта.

Вечерас се приказује у орд. позоришту „Протекција“ комедија у 5 чинова од Б. Ђ. Нушића. Почетак у 9 часова.

Објава.

Милва Милошевић из Добројевца, Живорад Растић полиц. писар по акту бр 2419, Јефта Гавриловић чин. оп. скопљанске бр. 2292 Владимир Станимировић дел. општ. бр 2387, Виктор Гвздавић игуман бр. 2393 Милош Мих. Поповић пол. писар управе града Београда бр. 2333, Александар Дмитријевић чин. бр. 2192 Петар Ракић инжењер бр. 2118 Александар Николић књиговођа из Београда бр. 1936. Адресних Петра Кокиновића бр. сл. жбено, Ђурица Ђурђевић вач. окр. у пензији бр. 2283, Викторија Демовић из Битоља бр. 1978 Позивају се да предају каец. Влад. Комесара. Из канцеларије Вл. Комесара 20 јуна 1917 год. у Солуну.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Црех — Према једној депешини из Будим Пеште гроф Тиса је тражио да отпутује на фронт.

Париз. — »Журнал« је добио из Њу Јорка вест да су лађе и да сада долазе у америчка пристаништа, снабдевене једним апаратом новог система, који заштићује лађе против опасности од торпедовања и мина.

Атина. — Дописник «Естије» у Лондону телеграфише да је ситуација у Шпанији врло узнемирављива. Анархија влада свуда. Разна унутрашња питања и неслагања са спољном политиком коју шпанска влада води проузроковали су nerede.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски извештај — Солун, 22 јуна

21. јуна слаба артиљеријска ватра и борба пред њих делова.

известим њихове миле и драге у Србију да су живи и здрави.

Да би ово урадио за све пријатеље из среза трстеничког, који још нису ступили у везу са својима молим да ми сви пошаљу за сваку општину један списак, који су једној јединици назначивши четко село и општину, а ко је сам да ми се сам и јави, па ћу онда урадити шта треба.

Ранко В. Обрјдовић, народни посланик.

Јанка Михаиловића — Белог Јанка, из Београда, тржи Миша Марковић писар штаба бр. поште 711.

Душан Т. Уршевић, мајор, има карту у савешт. бироу у с. ц. к. у Солуну, од госпође из Ђакевца.

Добривоје Наумовић, који је

Руска офанзива.

Атина, 22. јуна

Један берлински радиограм, приспео ноћу, јавља, да је се борба на источном фронту проширила на целом фронту до Риге. Коминике признаје, да су Руси, прелазећи висове десне обале Стрипе, успели да многобројним нападима прошире своје положаје ка северу.

Најновије вести

ПЕТРОГРАД, 22. — Поводом руске офанзиве, Совјет делегата упутио је дирљив апел војсци и послао јој братски поздрав. Руска офанзива омогућиће приближење краја рата. Зеља тражи концентрисање свих снага за победу. Совјет чини апел на сељацима и радницима и позива их, да војску снабдевају обилато хлебом и муницијом.

Лондон, 22 — Америчка штампа одушевљено поздравља долазак америчких трупа у Француску. »Њујорк Хералд« пише: »Неколико пукова, приспелих у Француску чине преходницу морне војске Од сад до краја рата америчке трупе искрцаваће се стално у Француску.« »Њујорк Тајмс« вели: »Овај контингент је први од оних, који одлазе за Француску. Никад америчке лађе нису отпране са више жеља и изазета него ова флота.«

Париз, 22. — Генерал Петен упутио је француским трупама дневну наредбу, у којој истиче важност доласка америчких трупа. У њој су вели: »Сјед. Државе намеравају ставити нам на расположење осим војника, злате, фабрике и целу земљу. Поздравимо нове ратне другове који су дошли да бране ствар правна слобода Друге трупе се спремају, да дођу за њима.

Атина, 12. — На синојном банкету у „Великој Британији“, приређеном од грчке владе г. Венизелос је у говору истакле заслуге Француске за Грчку. Г. Жовар се захвалио. Генерал Сарај је истакла акцију источне армије.

Атина, 22 — Француске су трупе напустиле јонска острва и украле за Крф, који ће бити окупиран од Савезника.

раније био у 3. чети 4. бат. 4. прекобр. пука i поз. див. див. да се јави Арсенију И. Миливојевићу арт. капетану, пошта 504, да би му саопштио извештај од родитеља. Моле се другова Добривојеви, да јаве поменутом капетану, ако што знају о Добривоју.

Станимира Михаиловића гђа Милица, учитељица из Куманова, валази се у Београд, Косовска 13, у оскудном стању и моли Станимира да јој пошаље новца. Ово је по писму у Обавешт. бироу које гђа пише г. Авраму Аврамовићу, трг. из Шапца. Плату не прима.

»Велика Србија« прима огласе по умереној цени.

Тражите најбоље сатове „ЕТЕРНА“

у првој српској сајдиској радњи МИШЕ ЛАЗАРЕВИЋА из Београда
улица Венизелос бр. 12, у Солуну

која је добила велику количину најбољих швајцарских сатова из познате фабрике «ЕТЕРНА» и продаје их по утврђеној цени и то:

1 сат отворен жељезнички са жигом СДЖ	»Етерна«	број 19123	Драхме 40.—
1 » затворен жељезнички са жигом СДЖ	»Етерна«	» 19140	» 45.—
1 » отворен жељезнички никлен без жига	»Етерна«	» 19121	» 30.—
1 » затворен сребрни гравирани са 15 рубина	»Етерна«	» 19137	» 60.—
1 » затворен сребрни оксидирани са 15 рубина	»Етерна«	» 19139	» 60.—
1 » отворен сребри рељеф регулат. 15 руб.	»Етерна«	» 19162	» 46.—
1 » отворен сребри са злати. уметк. 15 руб.	»Етерна«	» 19138	» 49.—
1 » отворен челични са 15 рубина	»Етерна«	» 19141	» 39.—
1 » затворен никлен анкер са 15 рубина	»Етерна«	» 4919	» 38.—
1 » затворен челичан анкер са 15 рубина	»Етерна«	» 4920	» 38.—
1 » отворен оксидирани рељеф са 15 рубина	»Етерна«	» 19166	» 35.—
1 » отворен оксидирани грао	»Етерна«	» 19163	» 35.—
1 » отворен челични са леним шарима	»Етерна«	» 19161	» 32.—
1 » отворен позлаћен модер. са сликом 15 р.	»Етерна«	» 19160	» 32.—
1 » отворен челичан	»Етерна«	» 19157	» 30.—
1 » никлен за око руке ноћу светл. Анкер	»Етерна«	» 13109	» 28.—
1 » никлен за око руке ноћу светлећи цилинд.	»Етерна«	» 1114	» 35.—
1 » никлен за око руке ноћу светлећи	»Етерна«	» 1396	» 50.—
1 » никл. за око руке ноћу светл. казале	»Етерна«	» 1116	» 27.—
1 » никл. за око руке без фосфора цилиндер	»Етерна«	» 1115	» 25.—
1 » никлен за око руке без фосф. Анкер	»Етерна«	» 13106	» 20.—
1 » никлен за око руке без фосф. Анкер	»Етерна«	» 1218	» 36.—
1 » сребрни за око руке без фосф. Анкер	»Етерна«	» 1117	» 28.—

УЗ СВАКИ САТ СЛЕДУЈЕ 5-то ГОДИШЊА ГАРАНЦИЈА.

Осим горњих сатова има велики избор сатова из других добрих фабрика — разних цена. Поштом, ви уз доплату или без доплате, не може се слати, већ новац послати по коме долазећем, који би и сат примио.

Примају се и сатови на исправку.

Част вам је ставити до знања српској војсци и српској публици, из име у Солуну, морско представништво — кој, улица Никс 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где се кувају само српска јела, а нарочито недељом српска гibanица.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка такође и француски и грчки коњак.

За сваки дан гулаш, булбастеја и пржева риба за доручак од 3 сата пре водне.

Јела чисто српска са свињском машћу.

Сервирање бирајући прима по умереној цени.

Препоручујући се српској војсци и публици молимо ја за посету.

С особитим поштовањем,

Ђири Васић, трг. Београђанин
Васа Златаревић, ресторатер.

Српско Трговачко друштво а. Д. СОЛУН

Улица Победе бр. 11, на кеју до блоскона „Пате“.

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.

Врши обичне и телеграфске новчане исплате на Швајцарску и на Савезничке државе.

Врши на својој благајни мењање — размену свих новчаних мена по повољним дневним курсевима.

Прима транзитну робу у своје транзитне магацине — артрпоте у Солуну.

Прима новац на штедњу и чувања

Обавештења бесплатно.

УПРАВА

СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА УНУТАРЊЕ ВОЛЕСТИ

Др. АЛЕКСАНДРИДЕС

Управник болнице за заразне болести

Прима сваког дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35. — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у својој стани, ул. престолонаследника Ђорђа бр. 35. — у поредици ул. са булеваром краља Константина.

Поткожна убризгавања Неогатварзана као и новог француског препарата „Галиа“ противу сифилиса.

Уредништво „Вел. Србије“ прима огласе по умереној цени.

Сифилис и све венеричне болести лечи са потпуним успехом

директор болнице венеричких болести у Солуну

Д-р Арист. Христовулу

прима у својој клиници од 3 до 6 и по час. по подне.

Улица Егнатија бр. 314.

Част вам је ставити до знања српској војсци, а нарочито који долазе са положаја, и српској публици, да смо узели под заштитну ресторацију

„Македонија“

код битељске железничке станице

где се кувају само српска јела. Сваког четвртка сарма од кисела купуса а недељом подвирак и гibanица.

Потрудили смо се и набавили чиста асталска вина као и старе шестогодишње природно вино у флашама вино „Македонија“.

Јела се готове са свињском машћу.

У истом локалу има стовариште вина Ђорђа С. Чомића.

Препоручујући се српској војсци и публици молимо је за посету.

Са особитим поштовањем
Младен Бугарски и
Никола Даагојевић, Београђанин - „Грба“.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА „НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЈЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос Кики	дин.	1.—
„ Гиубек	„	0.80
„ Јаки	„	0.65
„ Аџрос	„	0.50

СИНОВИ Г. А ЕРРА И КО ЛТД. СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТВО

Персамантерије, чарана, бижутерије, мириса, чипака, пантлика, платна мушета Париских артикала, женске конфекције, гвожђарије итд.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на мало по истој цени.

Талијански магацин

У улици Франк 32, отворен је талијански магацин и снабдевен војничким потребама — профитантом.

Продаја искључиво савезничким трупама.

ПРОДАЈА У ТАЛИЈАНСКОЈ МОНЕТИ
а у осталој по мери.

УЛИЦА ФРАНК БР. 32 — СОЛУН

Ко једном попуши цигарету „Салоника“ тај ће се уверити о њеној квалитету, зато препоручујемо г. пушачима да и даље пуше само цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

„Салоника“

Каиро Александрија — Солун

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врста. Награђена првом највећом наградом на изложби у Филаделфији

На продају у свима дуванцима, нарочито „Миродато“ и дуван за луле.